

# دانشور

## پژوهشگی

# تأثیر مصرف حاد کافئین بر ظرفیت ضد اکسایشی تام و شاخص فشار اکسایشی مردان والیبالیست پس از یک جلسه فعالیت و امانده‌ساز مقاومتی

نویسنده‌گان: علی ضرغامی خامنه<sup>\*</sup>، افشار جعفری<sup>۱</sup>

۱. کارشناس ارشد فیزیولوژی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، ایران

۲. دانشیار فیزیولوژی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، ایران

E-mail: ali.zarghami64@gmail.com

\* نویسنده مسئول: علی ضرغامی خامنه

### چکیده

مقدمه و هدف: هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر مصرف حاد کافئین بر ظرفیت ضد اکسایشی تام (TAC) و شاخص فشار اکسایشی (MDA) مردان والیبالیست پس از یک جلسه فعالیت و امانده‌ساز مقاومتی بود.

مواد و روش‌ها: در یک طرح نیمه‌تجربی، تصادفی و دوسوکور با اندازه‌گیری‌های مکرر (سه مرحله‌ای)، ۲۰ مرد والیبالیست ( $21 \pm 10$  سال، درصد چربی  $27\%$  و نمایه توده بدن  $22.95 \pm 0.99$  کیلوگرم بر مترمربع) به دو گروه همکن شده مکمل یا دارونما (بدترتب ۹ میلی‌گرم به‌ازای هر کیلوگرم از وزن بدن کافئین یا دیاسترون) تقسیم شدند؛ سپس همه آزمودنی‌ها پس از دریافت مکمل یا دارونما در یک ترارداد فعالیت مقاومتی با وزنه (شامل هفت حرکت در سه نوبت با  $80 \times 45$  دقیقه پس از مصرف مکمل و بالا‌فصله پس از فعالیت شرکت کردند. نمونه‌های خونی وریدی در حالت پایه،  $45$  دقیقه پس از مصرف مکمل و بالا‌فصله پس از فعالیت مقاومتی برای اندازه‌گیری تغییرات TAC و MDA سرمی اندازه‌گیری شدند.

نتایج: نتایج به دست آمده، حاکی است که مصرف حاد کافئین تأثیر معنی‌داری بر TAC و MDA پایه ندارد ( $P \geq 0.05$ )؛ از طرفی، یک جلسه فعالیت مقاومتی و امانده‌ساز باعث کاهش معنی‌دار TAC ( $P \leq 0.05$ ) و افزایش معنی‌دار MDA شد ( $P \leq 0.05$ )؛ درحالی‌که، تفاوت معنی‌دار در هیچ‌یک از متغیرهای اندازه‌گیری شده بالا‌فصله پس از انجام فعالیت میان گروه‌ها مشاهده نشد ( $P \geq 0.05$ ).

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های حاضر می‌توان چنین نتیجه‌گرفت که به‌احتمال، مصرف حاد کافئین، توانایی لازم برای افزایش TAC پایه را نداشته، همچنین نمی‌تواند از تغییرهای نامطلوب MDA سرمی ناشی از انجام یک جلسه فعالیت مقاومتی در مردان والیبالیست بکاهد.

واژگان کلیدی: فعالیت مقاومتی، کافئین، ظرفیت ضد اکسایشی تام، مالون دی‌آلدهید

دوماهنامه علمی-پژوهشی  
دانشگاه شاهد  
سال پیستم - شماره ۱۰۶  
شهریور ۱۳۹۲

دریافت: ۱۳۹۲/۷/۲۷  
آخرین اصلاح‌ها: ۱۳۹۲/۶/۳۱  
پذیرش: ۱۳۹۲/۷/۲۰

## مقدمه

تفویت کننده‌ها) اشاره کرد که دارای آثار ضد اکسایشی و ضد التهابی هستند<sup>۶ و ۷</sup>; به طوری که با توجه به رفع ممنوعیت مصرف ترکیب‌های کافئینی از سوی سازمان جهانی ضد دوپینگ (WADA) از سال ۲۰۰۴ میلادی، مصرف ترکیب‌های کافئینی در میان ورزشکاران به منظور افزایش عملکردهای جسمی- ذهنی و به تعویق‌انداختن خستگی، به عنوان یک مکمل نیروزای خوارکی رایج شده است<sup>(۷)</sup>; همچنین، نتایج برخی از تحقیقات حاکی است که مصرف ترکیب‌های کافئینی از طریق بلوکه- کردن گیرندهای آدنوزینی<sup>(۸)</sup>، افزایش سنتز آنزیم‌های ضد اکسایشی<sup>(۹)</sup> و کاهش تولید بیش از حد بنیان‌های آزاد<sup>(۱۰)</sup> می‌تواند از بروز فشار متابولیکی و پاسخ‌های اکسایشی- التهابی بکاهد؛ برای نمونه، پاشا/وغلوم<sup>۲</sup> و همکاران<sup>(۲۰۱۱)</sup> آثار چهارده روز مصرف مقادیر متفاوت کافئین<sup>(۳۰ و ۱۰۰ میلی‌گرم به‌ازای هر کیلوگرم از وزن بدن)</sup> بر پراکسیداسیون لیپیدی و آنزیم‌های ضد اکسایشی موش‌ها را ارزیابی کرده، بیان کردنده که مصرف هر دو مقدار کافئین، باعث افزایش معنی‌دار در فعالیت آنزیم سوپراکسید دی‌سیموتاز (SOD) و کاهش معنی‌دار MDA در مقایسه با گروه کنترل شد<sup>(۹)</sup>; در همین راستا، وارما<sup>۳</sup> و همکاران<sup>(۲۰۱۰)</sup> با بررسی آثار مصرف حاد کافئین بیان کردنده که مصرف کافئین<sup>(۱)</sup> در صد رژیم غذایی<sup>(۱)</sup>) از طریق جلوگیری از کاهش سطوح گلوتاتیون (GSH)، موجب بهبود ظرفیت ضد اکسایشی تام می‌شود<sup>(۱۱)</sup>; از طرفی، تحقیقاتی محدود درخصوص تعیین آثار مفید ترکیب‌های کافئینی بر شاخص‌های فشار اکسایشی ناشی از فعالیت‌های بدنی موجودند؛ در یکی از این پژوهش‌ها، بلومر<sup>۴</sup> و همکاران<sup>(۲۰۱۱)</sup> بیان کردنده که مصرف حاد ۴ میلی‌گرم کافئین به‌ازای هر کیلوگرم از وزن بدن، هیچ تأثیری روی TAC سرمی در حالت پایه (۶۰ دقیقه پس از قطع مصرف)، ۵

امروزه بسیاری از ورزشکاران رشته‌های ورزشی توانی- از جمله والیبال- برای افزایش قدرت، توان و استقامت عضلانی در بیشتر مراحل تمرینی یا قهرمانی خود از فعالیت‌های مقاومتی- قدرتی بهره‌مند<sup>(۱)</sup>: با این حال، این احتمال نیز هست که بر اثر اعمال فشارهای متابولیکی- مکانیکی ناشی از انجام این نوع تمرین‌ها ممکن است با ایجاد فشار اکسایشی و پاسخ‌های التهابی منجر به افت ظرفیت‌های فیزیولوژیکی و افزایش شاخص‌های آسیب واردہ به ماکرومولکول‌های زیستی مانند مالوندی‌آلدهید (MDA)، پروتئین کربونیله (8-OHdG) و هشت هیدروکسی دو دکسی گوانوزین (G-8-OHdG) موجود در مایعات داخل و خارج سلولی شود<sup>(۲ تا ۴)</sup>: برای نمونه، گروه تحقیقاتی دیکسون<sup>۱</sup> و همکاران<sup>(۲۰۰۶)</sup> با مطالعه مردان تمرین‌کرده نشان‌دادند که سطوح پروتئین کربونیله، TBARS و MDA (شاخص‌های پراکسیداسیون لیپیدی) بلافاصله، ۵ دقیقه، ۶ و ۲۴ ساعت پس از یک جلسه فعالیت مقاومتی، افزایشی معنی‌دار می‌یابد<sup>(۳)</sup>: به‌هرحال، فشار اکسایشی یا عدم تعادل میان اکساینده‌ها و ضد اکساینده‌های زیستی ممکن است بر اثر افت توان ضد اکسایشی (تخلیه ضد اکساینده‌ها از جمله گلوتاتیون) یا تولید بیش از حد اکساینده‌های درونزاد و بروزنزاد رخدده<sup>(۲ تا ۴)</sup>: از- این‌رو، به‌نظرمی‌رسد که مکمل سازی‌های ضد اکسایشی خوراکی از جمله راهکارهای مقابله با فشار اکسایشی ناشی از ورزش و پیامدهای بعدی آن به‌شمار روند که البته طی سالیان اخیر، توجه بسیاری از ورزشکاران، مردمیان و متخصصان پزشکی ورزشی را به خود جلب- کرده‌اند<sup>(۵ و ۶)</sup>: در این راستا، می‌توان به آثار مفید کافئین<sup>(۱۳,۷)</sup>- تری متیل گزانین<sup>(۱)</sup>) به عنوان عضوی از خانواده متیل گزانین‌های موجود در ترکیب‌های چای، قهوه، شکلات و حتی برخی از داروها (مسکن‌ها و

<sup>2</sup> - Pasaoglu

<sup>3</sup> - Varma

<sup>4</sup> - Bloomer

<sup>۱</sup> - Dixon

همگن‌سازی گروه‌های مورد مطالعه، یک هفته پیش از آغاز تحقیق و پیش از اولین مرحله خون‌گیری، برخی از ویژگی‌های فردی اندازه‌گیری شدند؛ سپس آزمودنی‌های داوطلب، براساس شاخص‌های قد، وزن، سن، شاخص توده بدن (BMI)، قدرت یک تکرار بیشینه (1-RM) و میزان کافئین مصرفی، به‌طور تصادفی در دو گروه همگن ۱۰ نفری (گروه دریافت‌کننده حاد مکمل ۹ میلی‌گرم به‌ازای هر کیلوگرم از وزن بدن کافئین و دارونما دکستروز با مقادیر مشابه گروه مکمل) جایگزین شدند (جدول ۱). برای اندازه‌گیری درصد چربی از دستگاه ضخامت سنج پوستی (Harpenden, Model 0120)، با حساسیت ۰/۱ میلی‌متر و فرمول سه نقطه‌ای انگلیس) با داشکده پزشکی ورزشی آمریکا (چین‌های پوستی سه سربازویی، شکمی و فوق‌خاصه‌ای سمت راست) استفاده شد (۱۵).

$$\begin{aligned} \text{مجموع سه قسمت} &= 0.15772 - [0.15772 \times (\text{سن})] + 0.18845 \\ &\quad - [0.1005 \times (\text{مجموع سه قسمت})] \times 0.00105 \\ \% \text{BF} &= 0.039287 \end{aligned}$$

همچنین، برای محاسبه ۱-RM از معادله بروزکی (۱۹۹۳) استفاده شد (۱۵).

$$[(\text{تکرار} \times 0.0278) - 1/0.0278] \div \text{وزنه جابه‌جاشده}$$

به کیلوگرم = ۱-RM

در ادامه از آزمودنی‌ها خواسته شد که طی دوره تحقیق (۴۸ ساعت پیش از آغاز مصرف مکمل تا یک روز پس از قرارداد تمرینی) از انجام فعالیت‌های ورزشی سنگین و مصرف هرگونه دارو و مکمل ضدالتهابی مانند متیل گزانتین‌ها، ایبوپروفن، زنجیل و خودداری کنند.

قرارداد فعالیت مقاومتی ۴۵ دقیقه پس از مصرف مکمل و ۱۵ دقیقه گرم‌کردن عمومی (شامل ۱ کیلومتر دویدن طی ۵ دقیقه همراه با ۱۰ دقیقه حرکات کششی و نرمشی) و گرم‌کردن اختصاصی (شامل گرم‌کردن به‌طور مجزا در ابتدای هر ایستگاه فعالیت مقاومتی که شامل

و ۳۰ دقیقه پس از دویدن مسافت ۱۰ کیلومتر ندارد (۱۲)؛ حتی در برخی از موارد به افزایش پاسخ شاخص‌های فشار اکسایشی از جمله MDA منجر می‌شود (۱۳)؛ از این‌رو، با توجه به نتایج متناقض و عدم دسترسی به مطالعات مدون در زمینه آثار احتمالی مصرف حاد کافئین بر پاسخ شاخص‌های اکسایشی ناشی از انجام فعالیت مقاومتی در رشتۀ ورزشی والبیال، تحقیق حاضر با هدف تعیین اثر انجام یک جلسه فعالیت مقاومتی با وزنه (با شدت ۸۰ درصد یک تکرار بیشینه تا حد و امандگی) و مصرف حاد کافئین (۹ میلی‌گرم به‌ازای هر کیلوگرم از وزن بدن) بر پاسخ برخی شاخص‌های فشار اکسایشی (TAC و MDA سرم) در مردان والبیالیست انجام شد.

## مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر در قالب یک طرح نیمه‌تجربی دو-گروهی دوسویه‌کور (گروه تجربی و کنترل) با اندازه‌گیری‌های مکرر (سه مرحله‌ای)، شامل ۲۰ مرد والبیالیست نخبه بود که از میان ۳۵ والبیالیست داوطلب شرکت‌کننده در این پژوهش با توجه به معیارهای ورود (دامنه سنی ۲۰ تا ۲۵ سال، درصد چربی بدن (٪BF) ۱۰ تا ۱۵ درصد، قد بالای ۱۸۰ سانتی‌متر، میزان کافئین مصرفی کمتر از ۱۰۰ میلی‌گرم در روز و ارتفاع پرش بالای ۴۵ سانتی‌متر) و معیارهای عدم ورود (سابقه بیماری و آسیب‌دیدگی‌های پیشین به‌ویژه در مج پا، کمر و زانو، حساسیت به کافئین، فشار خون بالا، بیماری‌های قلبی-عروقی و مصرف هر نوع مکمل آنتی‌اکسیدانی در شش ماه اخیر) انتخاب شدند. کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی تبریز، این پژوهش را تأیید کرد و در مرکز کارآزمایی بالینی ایران ثبت شد (کد ثبت: IRCT201112244663N7).

تمام مراحل پژوهش در شرایط استاندارد با رطوبت نسبی ۵۰ تا ۵۵ درصد، دمای ۲۶ تا ۲۸ درجه سانتی‌گراد و در ساعت ۸ تا ۱۱ صبح انجام شد. به‌منظور

از اجرای قرارداد تمرينی) به میزان ۴/۵ میلی لیتر از ورید پیش آرنجی چپ آزمودنی‌ها برای تهیه سرم و تعیین ظرفیت ضد اکسایشی تام و میزان مالوندی آلدهید سرمی تهیه شد. نمونه‌ها به مدت ۱۵ دقیقه در دمای محیط آزمایشگاهی ۲۲ تا ۲۵ سانتی‌گراد قرارداده شدند تا لخته شوند. پس از آن سرم نمونه‌ها توسط دستگاه سانتریفیوژ ۳۵۰۰ دور در دقیقه برای مدت ۱۰ دقیقه جدا شدند. برای انجام مراحل بعدی، نمونه‌ها در دمای منفی ۷۰ درجه سانتی‌گراد درون یخچال قرارداده شدند؛ سپس، مقادیر شاخص‌های خونی و پلاسمایی پس از انجام قرارداد تمرينی به صورت اصلاح شده و با درنظر گرفتن درصد تغییرهای حجم خون و پلاسما محاسبه شد. میزان TAC سرمی با استفاده از آزمون توانایی پلاسما در احیای یون فریک ( $\text{Fe}^{3+}$ ) به فرو ( $\text{Fe}^{2+}$ ) موسوم به FRAP و دستگاه اسپکتروفتومتر (ساخت شرکت Biotech آمریکا) در طول موج ۵۹۳ نانومتر اندازه گیری شد؛ میزان MDA سرمی نیز برپایه واکنش با تیوباریتوريک اسید (TBA) و با استفاده از روش اسپکتروفتومتری در طول موج ۵۳۲ نانومتر تعیین شد.

به منظور تحلیل آماری، ابتدا وضعیت طبیعی داده‌های طبیعی و همگن (میانگین  $\pm$  انحراف استاندارد) با استفاده از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف بررسی شد؛ سپس تغییرهای هریک از شاخص‌ها طی مراحل مختلف اندازه گیری با آزمون‌های تحلیل واریانس مکرر-ANOVA (ANOVA) و پس آزمون Bonferroni بررسی شد. اختلاف-های میان گروهی نیز با استفاده از آزمون T مستقل تعیین شدند. همه عملیات‌ها و تحلیل‌های آماری در سطح معنی‌داری ۵ درصد ( $P \leq 0.05$ ) با استفاده از نرم‌افزارهای آماری SPSS19 و Excel 2007 انجام شدند؛ به علاوه، سهم اثر هریک از عوامل مداخله گر با استفاده از مجدور امگا (Omega squared) تعیین شد.

تکرارهای ۱۲ تا ۱۵ تایی با ۵۰ درصد RM-1) انجام شد. ۹۰ ثانیه پس از اتمام گرم کردن اختصاصی، در هر ایستگاه سه نوبت فعالیت مقاومتی با وزنه با ۸۰ درصد ۱-RM ۱ تا حد واماندگی که میان هر نوبت ۶۰ تا ۹۰ ثانیه استراحت غیرفعال بود. پس از اتمام هر ایستگاه ۲ تا ۳ دقیقه استراحت فعال، شامل راه رفتن در سالن به منظور کاهش ضربان قلب در نظر گرفته شده بود. نحوه انجام فعالیت‌های مقاومتی به قراری بود که ابتدا عضلات بزرگ‌تر و سپس عضلات کوچک‌تر (پرس پا، پرس سینه، باز کردن زانو، کشش زیر بغل، دراز و نشست، پرس سرشانه و پرس دوسربازو) در گیر شوند (۱۵)؛ به علاوه، در انتهای تمام سه‌ها در هر ایستگاه تعداد تکرارها برای مقایسه میزان کار انجام شده ثبت شد. در خاتمه جلسه فعالیت مقاومتی نیز به مدت ۱۵ دقیقه سرد کردن عمومی اجرا شد.

افراد گروه مکمل، کپسول‌های (۵۰۰ میلی گرمی) کافئین ساخت شرکت نیترومس (Nitro Mass) آمریکا و تأیید شده توسط سازمان غذا و داروی آمریکا (FDA) را با توجه به تناسب وزن (۹ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن کافئین) پس از صرف صباحانه یکسان همراه با ۲۵۰ میلی لتر آب به مدت ۴۵ دقیقه پیش از انجام قرارداد تمرينی مصرف کردند؛ همچنین، افراد گروه دارونما نیز مشابه با گروه مکمل به همان مقدار دکستروز (۹ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم از وزن بدن) مصرف کردند. به طوری که مقدار کافئین مصرفی در تحقیق حاضر، براساس نتایج مطالعات پیشین در دامنه اثرگذار (۳ تا ۹ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن، ۶۰ تا ۳۰ دقیقه پیش از انجام قرارداد تمرينی) مورد نیاز برای ارتقاء سطح پلاسمایی و بهبود عملکرد ورزشکاران در-نظر گرفته شده بود (۱۶).

نمونه‌های خونی در سه مرحله اول: پیش از مصرف مکمل و شبهدارو؛ مرحله دوم: ۴۵ دقیقه پس از مصرف مکمل و شبهدارو و مرحله سوم: بلا فاصله پس

## نتایج

همچنین، نتایج نشان دادند که انجام یک جلسه فعالیت مقاومتی (با شدت ۸۰ درصد ۱-RM تا حد واماندگی) با سهم اثر ۶۱/۸۴ و ۸۸/۴۷ درصدی به ترتیب در گروههای کافین و شبهدارو، باعث افت معنی دار TAC سرمی شد ( $P \leq 0/038$ )؛ این در حالی بود که کاهش TAC سرمی (نمودار ۱) گروه دریافت کننده مکمل کافین پس از انجام فعالیت مقاومتی به طور غیرمعنی داری، کمتر از گروه شبهدارو بود ( $P \geq 0/05$ ). به علاوه، نتایج مطالعه حاضر، حکایت می کند که انجام یک جلسه فعالیت مقاومتی وامانده ساز در گروههای کافین و شبهدارو به ترتیب با سهم اثر ۶۹/۵۳ و ۵۳/۲۵ درصدی، باعث افزایش معنی دار MDA سرمی می شود ( $P \leq 0/002$ ) (جدول ۲ و نمودار ۲)؛ البته دامنه افزایش MDA سرمی گروه مکمل کافین به طور غیرمعنی دار، بیشتر از گروه شبهدارو بود ( $P \geq 0/05$ ) (نمودار ۲)؛ به طوری که میزان کار انجام شده طی یک جلسه تمرین مقاومتی با ۸۰ درصد ۱-RM تا حد واماندگی به ترتیب برای گروههای شبهدارو و مصرف کننده مقدار حداد ۹ میلی گرم در وزن بدن کافین به ترتیب  $11321/67 \pm 187/05$  و  $11778/23 \pm 221/37$  کیلو گرم غیرمعنی دار بود ( $P \geq 0/05$ ).

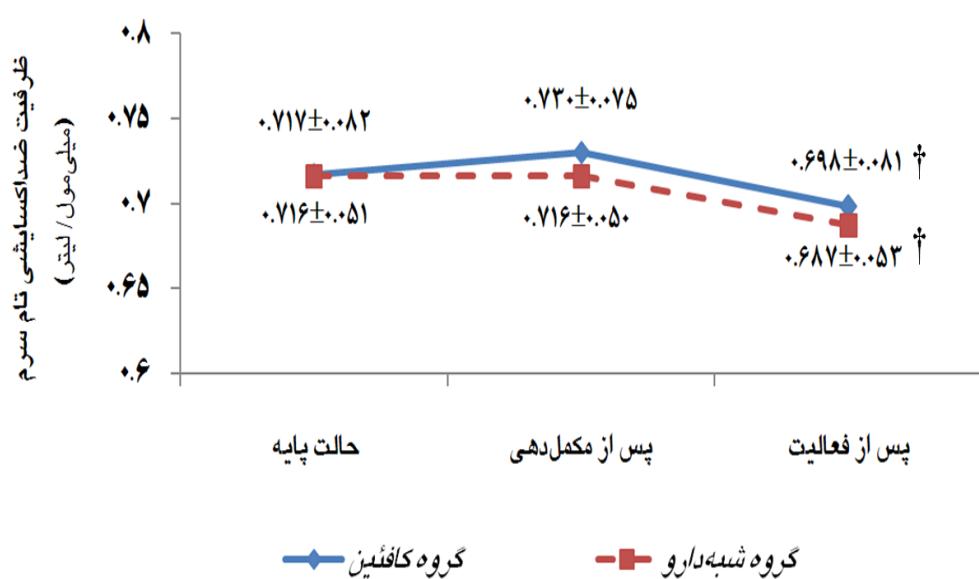
میانگین و انحراف استاندارد ویژگی های فردی (سن، وزن، قد، %BF، شاخص توده بدنی و میزان کافین مصرفی) دو گروه مصرف کننده کافین و شبهدارو به تفکیک در جدول ۱ نشان داده شده است؛ اطلاعات این جدول نشان می دهند که تفاوت آماری معنی داری در مقادیر ویژگی های فردی میان گروههای مورد مطالعه وجود ندارد ( $P \geq 0/05$ ) لذا گروهها با یکدیگر همگن بودند؛ در جدول ۲ نیز تغییرهای شاخصهای مورد مطالعه طی هر سه مرحله خون گیری آورده شده است. نتایج تحقیق حاکی از آن اند که مصرف حداد مقدار ۹ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن کافین در حالت پایه (۴۵ دقیقه پس از مصرف مکمل) با سهم اثر ۳۸/۵۶ TAC درصدی به افزایش غیرمعنی دار ( $P \geq 0/05$ ) منجر می شود (جدول ۲ و نمودار ۱)؛ این در حالی بود که مصرف حداد کافین به تغییر معنی داری در سطوح پایه ای MDA سرمی مردان والیالیست منجر نشد ( $P \geq 0/05$ ) (جدول ۲ و نمودار ۲).

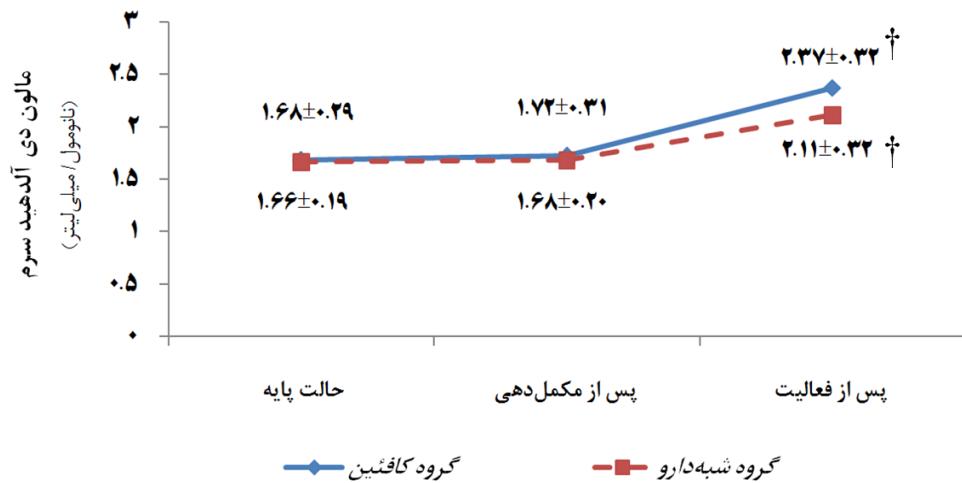
جدول ۱. میانگین و انحراف معيار ویژگی های فردی آزمودنی ها (هر گروه ۱۰ نفر)

گروههای مورد مطالعه		شاخصهای مورد مطالعه
کافین	شبهدارو	
$21/60 \pm 1/71$	$21/30 \pm 0/94$	سن (سال)
$81/40 \pm 5/71$	$81/50 \pm 7/89$	وزن (کیلو گرم)
$186/70 \pm 2/93$	$186/65 \pm 6/85$	قد (سانتی متر)
$23/30 \pm 1/41$	$23/20 \pm 1/22$	شاخص توده بدن (کیلو گرم بر مترمربع)
$10/50 \pm 3/44$	$10/70 \pm 2/21$	درصد چربی بدن (%)
$96/00 \pm 14/10$	$99/02 \pm 15/84$	مصرف روزانه کافین (میلی گرم در روز)
$90/20 \pm 5/38$	$89/20 \pm 11/15$	یک تکرار بیشینه پرس سینه (کیلو گرم)
$239/10 \pm 9/29$	$238/65 \pm 7/05$	یک تکرار بیشینه پرس پا (کیلو گرم)

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار تغییرهای TAC و MDA مردان والیالیست طی مراحل اندازه‌گیری

پس از فعالیت	پس از مکمل دهی	حالت پایه	گروه‌ها	شاخص‌های مورد مطالعه
۰/۶۹۸±۰/۰۸۰*	۰/۷۳۰±۰/۰۷۵	۰/۷۱۷±۰/۰۸۲	کافئین	ظرفیت ضد اکسایشی تام سرمی (میلی‌مول / لیتر)
۰/۶۸۷±۰/۰۵۳*	۰/۷۱۶±۰/۰۵۰	۰/۷۱۶±۰/۰۵۱	شبهدارو	
۰/۲۱	۰/۷۵	۰/۹۳	-P میان-گروهی	
۲/۳۷±۰/۳۲*	۱/۷۲±۰/۳۱	۱/۶۸±۰/۲۹	کافئین	مالون دی‌آلدید سرمی (ناتومول / میلی‌لیتر)
۲/۱۱±۰/۳۲*	۱/۶۸±۰/۲۰	۱/۶۶±۰/۱۹	شبهدارو	
۰/۱۷	۰/۲۴	۰/۴۵	-P میان-گروهی	

\* معنی داری درون گروهی در سطح ( $P \leq 0.05$ )



نمودار ۲. تغییرهای MDA دو گروه طی سه مرحله اندازه‌گیری

<sup>†</sup> نشان‌دهنده معنی‌داری درون‌گروهی در سطح ( $P \leq 0.05$ )

متعاقب مصرف کافئین و ترکیب‌های متیل‌گزانتینی را افزایش سنتز GSH مطرح کردند که به تقویت دستگاه ضدآکسیدانی منجر می‌شود (۱۸ و ۱۹). GSH تری‌پیتیدی تیول‌دار مشقش شده از سه اسید‌آمینه‌ی؛ گلوتامات، گلیسین و سیستئین است (۱۸)؛ در همین راستا، گروه تحقیقاتی آیوما<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۱) گزارش کردند که تزریق داخل‌صفاقی کافئین از طریق افزایش جذب سیستئین به ارتقای سطوح GSH در هیپوکمپ موش‌های نر منجر می‌شود (۱۹)؛ بعلاوه، نتایج برخی از مطالعات چنین بیان می‌کنند که افزایش منابع درون سلولی GSH به تعديل پراکسیداسیون لیپیدی منجر می‌شود (۲۰)؛ برای نمونه، آبریو<sup>۳</sup> و همکاران (۲۰۱۱) تأثیرهای مصرف مزمن کافئین و قهقهه بر دستگاه ضدآکسیدانی مغز موش‌ها را ارزیابی کردند و نتایج نشان دادند که مصرف طولانی-مدت کافئین از طریق افزایش GSH، باعث کاهش

## بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر، مبنی بر عدم تغییر معنی‌دار TAC سرم حالت پایه (۴۵ دقیقه پس از مصرف مکمل کافئین) در مردان والیالیست با یافته‌های تحقیق Lee<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۱۱) و بلومر و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد (۱۶ و ۱۷)؛ چنانکه Lee و همکاران (۲۰۱۱) به دنبال بررسی ۲۶ مرد سالم اعلام کردند، توان ضدآکسایشی حالت پایه (۶۰ دقیقه پس از قطع مصرف ۵ میلی‌گرم در وزن بدن کافئین)، هیچ تغییر قابل‌ملاحظه‌ای پیدانمی‌کند (۱۷)؛ این نتایج در حالی بود که مصرف حد ۹ میلی‌گرم در وزن بدن کافئین در تحقیق حاضر با سهم اثر ۳۸/۵۶ درصد به افزایش TAC از ۰/۰۷۵ به  $0/0717 \pm 0/082$  میلی‌مول رودکس اکسی والانت در لیتر منجر شده بود؛ به طوری که برخی از محققان افزایش ظرفیت دستگاه ضدآکسیدانی بدن،

<sup>2</sup> - Aoyama<sup>3</sup> - Abreu<sup>1</sup> - Lee

کافئین به احتمال از طریق بالابدن فعالیت آنزیم‌های ضد اکسایشی درونزا (گلوتاتیون احیا) می‌تواند باعث بهبود ظرفیت ضد اکسایشی بدن و بنابراین حذف و پاکسازی بنیان‌های آزاد و فشار اکسایشی شود (۱۸، ۱۹ و ۲۱).

همچنین، یافته‌های تحقیق حاضر مبنی بر افت معنی‌دار TAC سرمی بلا فاصله پس از انجام یک جلسه فعالیت مقاومتی و امانده‌ساز با یافته‌های هادسون<sup>۳</sup> و همکاران (۲۰۰۸)، همسو است (۲۵): چنانکه گروه تحقیقاتی هادسون اعلام کردند که انجام یک جلسه فعالیت مقاومتی در آزمودنی‌های غیرفعال با شدت‌های ۷۵ و ۹۰٪ RM-1 در یازده نوبت باعث افت معنی‌دار توان ضد اکسایشی می‌شود (۲۵). افت توان ضد اکسایشی گروه‌های مورد مطالعه در تحقیق حاضر در حالی بود که توان ضد اکسایشی گروه مکمل کافئین در مقایسه با گروه کنترل، کاهش کمتری (به ترتیب ۶۱/۸۴ درصد در مقابل ۸۸/۴۷ درصد) نشان داد؛ در این راستا، یافته‌های بلومر و همکاران (۲۰۱۱)، حاکی است که مصرف حاد کافئین (۴ میلی‌گرم به‌ازای هر کیلوگرم وزن بدن) متعاقب ۱۰ کیلومتر دویدن در ۱۲ مرد تمرین کرده از کاهش هرچه بیشتر ظرفیت ضد اکسیدانی می‌کاهد (۱۲)؛ همچنین، چوبی<sup>۴</sup> و همکاران (۲۰۱۰) گزارش کردند که انجام چهار هفته فعالیت ۳۰ دقیقه دویدن روی نوار گردان همراه با مصرف قهوه کافئین دار به بهبود ظرفیت ضد اکسیدانی از طریق افزایش آنزیم‌های SOD و CAT منجر می‌شود (۲۶). سازوکار احتمالی پیشنهاد شده در خصوص آثار کافئین بر افزایش توان ضد اکسایشی تام به این صورت است که کافئین با افزایش ضد اکساینده‌های درون سلولی مانند GSH، اسید اوریک (به عنوان فراورده نهایی متabolیسم پورین‌ها که دارای خاصیت ضد اکسیدانی است) و بیلی‌روین و بیان بیشتر آنزیم‌های ضد اکسایشی درون سلولی مانند SOD و CAT و

پراکسیداسیون لیپیدی در غشای مغز می‌شود (۲۰)؛ همچنین، مصرف مکمل کافئین در هر دو گروه، باعث بهبود فعالیت SOD خارج سلولی (به عنوان یک ضد اکساینده تأثیرپذیر) و گلوتاتیون احیا می‌شود؛ البته باید یادآوری کرد که در اندازه‌گیری TAC سرمی با روش FRAP میزان ظرفیت آنتی‌اکسیدانی گلوتاتیون احیا محاسبه نمی‌شود. که این یکی از محدودیت‌های مطالعه حاضر است. زیرا کافئین می‌تواند باعث تولید گلوتاتیون احیا شود (۲۱).

به علاوه، نتایج مطالعات Demirtas<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۱۲) و استپنیاک<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۰) در تنافق با یافته‌های پژوهش حاضر از آن، حاکی است که مصرف ترکیب‌های کافئینی به‌طور معنی‌داری باعث تعدیل غلظت MDA (شاخص پراکسیداسیون لیپیدی) در حالت پایه می‌شود (۲۳ و ۲۴)؛ برای نمونه، Demirtas و همکاران (۲۰۱۲) تأثیر چهارده روز مصرف مقادیر مختلف کافئین (۳۰ و ۱۰۰ میلی‌گرم در کیلوگرم وزن بدن) را بر فعالیت آنزیم‌های ضد اکسایشی و شاخص ضد اکسیداسیون لیپیدی موش‌ها بررسی کرده، دریافتند که سطوح MDA کاهش‌بافته و سطوح آنزیم‌های ضد اکسایشی افزایشی معنی‌دار نشان دادند (۲۳)؛ در مطالعه‌ای دیگر، استپنیاک و همکاران (۲۰۱۰) نیز بیان کردند داشتند که یک هفته مصرف کافئین در بافت‌های کبدی، مغزی و کلیوی موش‌ها آثار ضد اکسایشی خود را از طریق فعال کردن آنزیم‌های ضد اکسایشی و کاهش TBARS و نیتریک اکساید (NO) سرمی اعمال می‌کند (۲۴). اگرچه آزمودنی‌های پژوهش‌های یادشده، حیوانات آزمایشگاهی بودند و با آزمودنی‌های تحقیق حاضر به‌طور کامل متفاوت بودند، با این حال، به نظر می‌رسد یکی از سازوکارهای احتمالی که از طریق آن، مصرف کافئین می‌تواند باعث کاهش سطوح MDA و TBARS شود کاهش چربی‌های بافت کبدی و خون متعاقب مصرف کافئین باشد (۹ و ۱۲)؛ به علاوه، مصرف

<sup>3</sup> - Hudson

<sup>4</sup> - Choi

<sup>1</sup> - Demirtas

<sup>2</sup> - Stepnak

برخی محققان معتقدند که علت تغییرهای اندک MDA در افراد ورزشکار متعاقب انجام فعالیت‌های طولانی-مدت به‌احتمال، ناشی از افزایش توان دفاع ضدآکسایشی و کاهش پراکسیداسیون لیپیدی بافت‌های بدن درپی تمرین‌های منظم است (۲ و ۴)؛ این در حالی بود که مصرف مکمل کافئین در تعامل با فعالیت مقاومتی با سهم اثر ۶۹/۵۳ درصد به افزایش بیشتر اما غیرمعنی‌دار در مقایسه با گروه کنترل (با سهم اثر ۵۳/۲۵ درصد) منجر شد؛ در این راستا، نتایج برخی از تحقیق‌ها حاکی است که مصرف مکمل‌های کافئینی با بهبود کمی زمان فعالیت (افزایش فرایند لیپولیز و حفظ ذخایر گلیکوژن عضلانی) (۷) و افزایش انقباض‌پذیری (فراخوانی بیشتر واحدهای حرکتی و رهایش کلسیم از شبکه سارکوپلاسمیک) (۱۶)، ممکن است با افزایش فشار مکانیکی-شدت‌های بالای تمرین، باعث افزایش فشار مکانیکی-متابولیکی بیشتری بر سارکولما شده، به تشديد آسیب و التهاب سلولی منجر شود (۱۳ و ۳۰) به‌طوری‌که، اولسینی<sup>۳</sup> و همکاران (۲۰۰۸) نیز بیان کردند که مصرف حاد کافئین (۵ میلی‌گرم در وزن بدن) در مردان تمرین کرده، به‌دلیل انجام آزمون دوچرخه سواری با شدت ۷۵ درصد  $\text{VO}_{\text{max}}$  تا حد واماندگی، باعث افزایش پراکسیداسیون لیپیدی و افزایش سطوح MDA می‌شود (۱۳)؛ همچنین، باسینی<sup>۴</sup> و همکاران (۲۰۰۷) گزارش-کرده‌اند که مصرف حاد کافئین (۵ میلی‌گرم در وزن بدن) متعاقب انجام ۴۵ دقیقه بازی شبیه‌سازی شده فوتbal در تعامل با فعالیت به تشديد فعالیت لکوسیت‌های خون محیطی (لکوسیتوز) به‌مقدار ۲۸ درصد بیشتر از گروه شبهدارو منجر می‌شود (۳۰)؛ با این حال، یافته مطالعه حاضر با نتایج برخی از تحقیق‌های پیشین در تضاد است؛ وجود این تناقض‌ها ممکن است ناشی از عواملی اثرگذار و مداخله‌گر مانند سن، جنس، تفاوت‌های فردی، آمادگی بدنی، نوع فعالیت بدنی و مکمل‌دهی باشد؛ برای

GPx می‌تواند ظرفیت و توان ضدآکسایشی تمام سرمی را بالا ببرد (۶، ۹ و ۱۹)؛ همچنین، برخی از محققان معتقدند که کافئین از طریق جلوگیری از واکنش فتوون ( $\text{Fe}^{2+} + \text{H}_2\text{O}_2$ ) از اکسایش GSH جلوگیری می‌کند (۱۱). اعتقاد بر این است که بیشتر رادیکال‌های هیدروواکسیل موجود در بدن موجودات زنده از تجزیه احیایی پراکسید هیدروژن ( $\text{H}_2\text{O}_2$ ) با یون‌های احیا شده فلزات انتقالی که واکنش فتوون خوانده‌می‌شوند به دست می‌آیند (۴).

از طرفی، افزایش معنی‌دار MDA بلافارسله پس از فعالیت مقاومتی با نتایج برخی از محققان از جمله رامل<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۰۴) و دیکسون و همکاران (۲۰۰۶) همخوانی دارد (۲۷ و ۲۸)؛ برای نمونه، گروه تحقیقاتی دیکسون با مطالعه ۱۲ مرد تمرین کرده مقاومتی کار نشان-دادند که سطوح MDA سرم بلافارسله، ۵ دقیقه، ۶ و ۲۴ ساعت پس از یک جلسه فعالیت مقاومتی (سه نوبت با شدت ۱۰ تکرار بیشینه در هشت ایستگاه) افزایش می‌یابد (۲۸)؛ به‌هر حال، محققان معتقدند که فعالیت‌های بدنی از طرق گوناگون مانند نشت اکسیژن فعال از زنجیره انتقال الکترونی، افزایش فعالیت کاتکولامین‌ها، سوخت‌وساز پروستانوئیدی، فعالیت گزانتین اکسیدازها و ماکروفازی، ممکن است بر فرایندهای فشار اکسایشی اثرگذارد (۲، ۴)؛ با این حال، یافته مطالعه حاضر با نتایج برخی از تحقیق‌های پیشین در تضاد است؛ وجود این تناقض‌ها ممکن است ناشی از شدت و نوع فعالیت بدنی باشد؛ برای نمونه، گروه تحقیقاتی اتابک<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۰) با مطالعه مردان ورزشکار جوان نشان دادند که انجام دو نوع فعالیت مقاومتی طولانی مدت (سه روز در هفته به-مدت شش هفته) با شدت‌های ۷۰ و ۸۵ درصد ۱-RM به کاهش معنی‌دار MDA منجر می‌شود (۲۹)؛ یکی از دلایل این اختلاف می‌تواند ناشی از مدت زمان فعالیت مورد استفاده و سطح آمادگی آزمودنی‌ها باشد؛ در این راستا،

<sup>3</sup> - Olcina  
<sup>4</sup> - Bassini

<sup>1</sup> - Ramel  
<sup>2</sup> - Atabek

(ROS) و نیتروژن (RNS) می‌شود (۱۱) به هر حال، با توجه به مطالعات یادشده چنین می‌توان فرض کرد که به احتمال، مصرف طولانی مدت ترکیب‌های کافئینی در مقایسه با مصرف حاد کافئین (به طوری که در تحقیق حاضر نیز صادق بود)، آثار حفاظتی خود را از طریق بیان آنزیم‌های ضد اکسایشی درون و برون سلولی و همچنین افزایش فراتنظیمی (Up Regulation) گیرنده‌های آدنوزینی به خصوص گیرنده‌های A<sub>2a</sub> اعمال می‌کند که البته این فرضیه به مطالعات بیشتری نیاز دارد.

نمونه، گروه تحقیقاتی ماجادو<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۱۲) با مطالعه موش‌ها نشان دادند که مصرف قهوه حاوی کافئین به مدت ۲۱ روز به کاهش فعالیت پراکسیداسیون لیپیدی و پروتئین کربونیله در عضلات درشت‌نئی قدامی پس از فعالیت عضلانی منجر می‌شود (۳۱). به تازگی، نتایج برخی از مطالعات جدید سازوکار احتمالی کافئین در کاهش عوامل اکسایشی-التهابی را تأثیرهای بلوکه کننده گیرنده‌های آدنوزینی و مهار آنزیم فسفودیاستراز (آنزیم تجزیه کننده آدنوزین مونوفسفات حلقوی) دانسته‌اند که باعث افزایش غلظت cAMP (به عنوان مهم‌ترین پیامبر ثانویه درون سلولی که با بسیاری از اعمال سلول مرطبه است) می‌شود (۱۰، ۳۲ و ۳۳) به طوری که افزایش cAMP باعث کاهش تولید سایتوکین‌ها (به ویژه عامل نکروز توموری آلفا (TNF- $\alpha$ )) از طریق فعال‌سازی پروتئین کیناز A (PKA) و آن هم به واسطه کاهش فعال‌سازی عامل هسته‌ای کاپای (به عنوان عامل اصلی در بیان عوامل پیش‌التهابی) می‌شود (۳۲ و ۳۳)؛ در تأیید این موضوع، زیونگون<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۰)، متعاقب بررسی مصرف مقادیر مختلف کافئین (۵، ۱۰ و ۲۰ میلی‌گرم در کیلوگرم وزن بدن) در موش‌های مبتلا به آسیب کبدی بیان کردند که مصرف تمامی مقادیر کافئین از طریق افزایش cAMP درون سلولی به کاهش معنی‌دار ROS و TNF- $\alpha$  در سلول‌های کاپفر منجر می‌شود (۳۴)؛ به علاوه، وارانی<sup>۳</sup> و همکاران (۲۰۰۵) با مطالعه مردان سالم به دنبال مصرف مزمن دو تا چهار هفت‌های کافئین (۴۰۰ و ۶۰۰ میلی‌گرم در روز به ترتیب معادل ۶ و ۹ میلی‌گرم در وزن بدن) مطرح کردند که مکمل‌سازی طولانی مدت کافئین از طریق افزایش بیان گیرنده‌های آدنوزینی A<sub>2a</sub> نوتروفیل‌ها باعث کاهش کیموتاکسی، رهاسازی آنزیم‌های بروتولیتیک (الاستاز و میلوپروکسیدازها) و تعدیل گونه‌های واکنش‌گر اکسیژن

<sup>1</sup> - Machado<sup>2</sup> - Xiongwen<sup>3</sup> - Varani

منابع

- Marques MC, Reis M, Costa AM, Ferraz R, González-Badillo JJ, and Marinho DA. The Effects of an In-Season Resistance Program on Starters and Non-Starters in Elite Male Volleyball Players. *Open Sports Sciences Journal.* 2010; 3: 90-91.
- Scott K. Powers, Malcolm J. Jackson. Exercise-Induced Oxidative Stress: Cellular Mechanisms And Impact On Muscle Force Production. *American Physiological Society.* 2008; 88: 1243-1276.
- Dixon CB, Robertson RJ, Goss FL, Timmer JM, Nagle EF, Evans RW. The Effect Of Acute Resistance Exercise On Serum Malondialdehyde In Resistance-Trained And Untrained Collegiate Men. *Journal Of Strength And Conditioning Research.* 2006; 20:693-698.
- Fisher-Wellman K, and Bloomer RJ. Acute exercise and oxidative stress: a 30 year history. *Dyn Med.* 2009;1-8.
- Littarru GP, Tiano L. Bioenergetic and antioxidant properties of coenzyme Q10: recent developments. *Mol Biotechnol.* 2007; 37:31-7.
- Haskó G, And Cronstein B. Methylxanthines And Inflammatory Cells. *Methylxanthines.* 2011;457-468.
- Goldstein Er, Ziegenfuss T, Kalman D, Kreider R, Campbell B, Wilborn C, et al. International Society Of Sports Nutrition Position Stand: Caffeine And Performance. *J Int Soc Sports Nutr* 2010; 7: 5-25.
- Fredholm BB. Caffeine and the biological role of adenosine receptors. *Mol Biotechnol* 2009; 14: 1315-1323.
- Pasaoglu Hatice Demir, Fatma Ebru Ofluoglu, Demirtas Canan Yilmaz, Hussein Ahmed Pasaoglu. The Effect Of Caffeine On Oxidative Stress In Liver And Heart Tissues Of Rats. *Turkish Journal Of Medical Sciences* 2011;41:665-671.
- Varani K, Portaluppi F, Gessi S, Merighi S, Vincenzi F, Cattabriga E, et al. Caffeine Intake Induces An Alteration In Human Neutrophil A2A Adenosine Receptors. *Cell Mol Life Sci* 2005; 62: 2350-2358.
- Varma SD, Hegde KR, and Kovtun S. Oxidative stress in lens in vivo: inhibitory effect of caffeine. A preliminary report. *Mol Vis* 2010;16: 501-505.
- Richard J Bloomer, Cameron G McCarthy, Tyler M Farney, Innocence C Harvey. Effect Of Caffeine And 1,3-Dimethylamylamine On Exercise Performance And Blood Markers Of Lipolysis And Oxidative Stress In Trained Men And Women. *Journal Of Caffeine Research* 2011;1:169-177.
- Olcina G, Timón R, Muñoz D, Maynar J, Caballero M, Maynar M. Caffeine Ingestion Effects On Oxidative Stress In A Steady-State Test At 75% Vo2max. *Science & Sports* 2008; 23: 87-90.
- Gibson RS. Principles of nutritional assessment. 2nd edition. New York: Oxford University Press 2005;149-96.
- Ehrman JK. American College of Sports Medicine. ACSM's resource manual for Guidelines for exercise testing and prescription. 6th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer Health Lippincott Williams & Wilkins 2010: 2-84.
- Graham TE. Caffeine and exercise: metabolism, endurance and performance. *Sports Med* 2001; 31:785-807.
- Donrawee Leelarungrayub1, Maliwan Sallepan And Sukanya Charoenwattana. Effects Of Acute Caffeinated Coffee Consumption On Energy Utilization Related To Glucose And Lipid Oxidation From Short Submaximal Treadmill Exercise In Sedentary Men. *Nutrition And Metabolic Insights* 2011;4: 65-72.
- Chul Lee. Antioxidant Ability Of Caffeine And Its Metabolites Based On The Study Of Oxygen Radical Absorbing Capacity and Inhibition of LDL Peroxidation. *Clinica Chimica Acta* 2000; 295:141-154.
- K. Aoyama, N. Matsumura, M. Watabe, F. Wang,K. Kikuchi-Utsumi, T. Nakaki. Caffeine And Uric Acid Mediate Glutathione Synthesis For Neuroprotection. *Neuroscience* 2011;181: 206-215.
- Renata Viana Abreu A,B, Eliane Moretto Silva-Oliveira A, Márcio Flávio Dutra Moraes B,Grace Schenatto Pereira B, Tasso Moraes-Santos. Chronic Coffee And Caffeine Ingestion Effects On The Cognitive Function And Antioxidant System Of Rat Brains. *Pharmacology Biochemistry And Behavior* 2011;99: 659-664.
- Roberto Davicino, Rosario Alonso, Claudia Anesini. Comparison Between Normal Coffee And Decaffeinated Coffee Effects On Lymphocytes And Macrophages: Role Of The Antioxidant Activity Of Caffeine. *Journal Of Food Biochemistry* 2011; 35: 877-897.
- Cristie Graziotton Noschang, Rachel Krolow, Letícia Ferreira Pettenuzzo, Monica Colpini Avila, Andreliisa Fachin, Danusa Arcego, et al. Interactions Between Chronic Stress And Chronic Consumption Of Caffeine On The Enzymatic Antioxidant System *Neurochem Res* 2009; 34:1568-1574.
- Canan Demirtas, Ebru Ofluoglu, Ahmed Hussein, Hatice Pasaoglu. Effects Of Caffeine On Oxidant-Antioxidant Mechanism In The Rat Liver. *Gazi Med J* 2012; 23:13-8.
- I. Inkielewicz-Stepniak, W. Czarnowski. Oxidativestress Parameters In Rats Exposed To Fluoride And Caffeine. *Food And Chemical Toxicology* 2010; 6:1607-161.
- Hudson Mb, Hosick Pa, McCaulley Go, Schrieber L, Wrieden J, Mcanulty Sr, Triplett Nt, McBride Jm, Quindry Jc. The Effect Of Resistance Exercise On Humoral Markers Of Oxidative Stress. *Medicine And Science In Sports And Exercise* 2008; 40:542-548.
- Eun Young Choi, Jin Young Jang, Youn Ok Cho. Coffe Intake Can Promote Activity Of Antioxidant Enzyme With Increasing MDA Level And Decreasing HDL-Cholestrol In Physically Trained

- Rats. Nutrition Research And Practice 2010;4: 283-289.
- 27. Ramel A, Wagner KH, Elmadfa I. Plasma Antioxidants And Lipid Oxidation After Submaximal Resistance Exercise In Men. Eur J Nutr 2004; 43: 2-6.
  - 28. Dixon CB, Robertson RJ, Goss FL, Timmer JM, Nagle EF, Evans RW. The Effect Of Acute Resistance Exercise On Serum Malondialdehyde In Resistance-Trained And Untrained Collegiate Men. Journal of Strength and Conditioning Research 2006; 20:693-698.
  - 29. Çakır-Atabek, Hayriye; Demir, Süleyman; Pinarbaşılı, Raziye D; Gündüz, Nihat, Effects Of Different Resistance Training Intensity On Indices Of Oxidative Stress. Journal Of Strength & Conditioning Research 2010; 24: 2491-2497.
  - 30. Bassini-Cameron A, Sweet E, Bottino A, Bittar C, Veiga C, And Cameron Lc. Effect Of Caffeine Supplementation On Haematological And Biochemical Variables In Elite Soccer Players Under Physical Stress Conditions. British Journal Of Sports Medicine 2007; 41: 523-530.
  - 31. Andre L Machado Viana, Miriam D Dores Mendes, Elisson L Miereles. Effects Of The Consumption Of Caffeinated And Decaffeinated Instant Coffee Beverages On Oxidative Stress Induced By Strenuous Exercise In Rats. Plant Foods Hum Nutr 2012; 67: 82-87.
  - 32. Horrigan LA, Kelly JP, and Connor TJ. Immunomodulatory Effects Of Caffeine: Friend Or Foe? Pharmacology & Therapeutics 2006; 111: 877-892.
  - 33. Chavez Valdez R, Ahlawat R, Nathan A, Wills-Karp M, Sproles A, and Gaudia EB. Distinct Mechanisms Mediate The Concentration-dependent modulation Of Caffeine On TNF- $\alpha$  And IL-10 Production By Cord Blood Mononuclear Cells (CBM). American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine 2010; 181: A5726.
  - 34. Xiongwen Lv, Zhen Chen, Jun Li, Lei Zhang, Hongfeng Liu, Cheng Huang, Pengli Zhu. Caffeine Protects Against Alcoholic Liver Injury By Attenuating Inflammatory Response And Oxidative Stress. Inflammation Research 2010; 59:635-645.

## The effect of resistance exhaustive exercise and acute caffeine ingestion on total antioxidant capacity and oxidative stress indices in male volleyball players

Ali Zarghami Khameneh\*, Afshar Jafari

Faculty of Physical Education & Sports Sciences, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

E-mail: ali.zarghami64@gmail.com

### Abstract

**Objective:** The aim of this study was to identify the effect of acute caffeine intake on total antioxidant capacity (TAC) and oxidative stress indices (MDA) in male volleyball players following one-session resistance exhaustive exercise.

**Materials and Methods:** Twenty male volleyball players (mean age  $21.20 \pm 1.10$  years, fat  $10.75 \pm 2.78\%$  and BMI  $22.95 \pm 0.99 \text{ kg.m}^{-2}$ ) participated in a randomized, quasi-experimental, double-blind and repeated measured (three stages) design. Then, all subjects were allocated to two homogeneous groups (in order:  $9 \text{ mg.kg}^{-1} \cdot \text{day}$  caffeine or dextrose). All subjects participated in a single-session resistance weight-exercise (7 stations in 3 sets per station with 80% of 1-RM until exhausted). Blood samples were taken at three stages (baseline and 45 min after supplementation, and immediately after the exercise) were determined for changes in serum TAC and MDA.

**Results:** The results showed that the acute caffeine intake has no significant effect on the basal serum TAC and MDA ( $p \geq 0.05$ ). Moreover, one-session resistance exhaustive exercise significantly reduced TAC ( $P \leq 0.05$ ) and significantly increased MDA ( $p \leq 0.05$ ). However, no significant differences in any of the measured variables between the groups were found immediately after resistance exercise ( $p \geq 0.05$ ).

**Conclusion:** The present results show that acute caffeine consumption does not increase basal TAC and could not decrease the undesirable alterations of serum MDA induced by one-session of resistance exhaustive exercise in male volleyball players.

**Key words:** Resistance Exercise, Caffeine, Total antioxidant capacity, Malondiadehyde

Received: 2013/7/18

Last revised: 2013/9/22

Accepted: 2013/10/12